

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/205/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

117/2014. számú (V. 15.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ dr. Erdey Péter (Erdey Péter Ügyvédi Iroda; 2330 Dunaharaszti, Apponyi u. 5.) jogi képviselője útján 2013. március 14-én előterjesztett **panaszát** a 2014. május 15-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos, meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján, 2013. március 14-én, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát².

I.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2013. február 23-án, 10 óra körüli időben a B. város, Sz. utcában politikai demonstrációt tartó személyekkel, illetve politikai nézetekkel szemben kritikát fogalmazott meg, amely módját tekintve főleg kiabálás formájában valósult

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

² A Testület fontosnak tartja jelezni a panaszt előterjesztő jogi képviselő beadványával kapcsolatban, hogy maga a beadvány 2012. november 14-ei, holott tényszerűen megállapítható, hogy a bejelentés 2013. március 14-ére vonatkozik, miközben az ügyvédi meghatalmazás 2013. március 7-ei.

meg. A panaszos ezt a fajta fellépést politikai véleménynyilvánításnak tekintette, hiszen a demonstráció céljával és annak módjával nem értett egyet.

A panaszos még aznap, önként megjelent rendőrkapitányságon, ahol előállították és kihallgatták. A panaszos az előállítás és a vele szemben megindított büntetőeljárás (t.i. garázdaság bűncselekmény) jogosságát sérelmezte, bár a büntetőeljárás megindításával kapcsolatban panaszt nem emelt. A vele szembeni rendőri fellépést és a büntetőeljárás megindítását alkalmasnak tartja a politikai véleménynyilvánításhoz való jogának a korlátozására,

2) A panaszos panaszbeadványában előadta a rendőrségen való önkéntes megjelenésének az okát is. E szerint a felesége telefonhívás útján közölte vele, hogy a fentebb meghatározott napon egy rendőr sétál a kertjükben, ahová egy zárt kerítéskapura szerelt retesz elhúzásával lehet bemenni. A rendőr elhúzta a reteszzárat, belépett a kertjükbe, ott sétált, majd hátrament a melléképülethez, ezután pedig kísétált a rendőrautóban várakozó kollégájához, majd beszállt a gépjárműbe és elmentek onnan. Az eseménysorozatot a panaszos beteg felesége kísérte figyelemmel az ablakból, azonban nem mert szólani, mert félt, hogy esetleg „álrendőrökkel” van dolga. A panaszos előadta, hogy a közel 60 kg súlyú harci kutyája is a házban tartózkodott, így az eset akár tragédiába is torkolhatott volna. A panaszos 2013. február 23-án 20 óra 40 perckor tett bejelentést a sérelmezett esettel kapcsolatban a rendőrkapitányságon. Panaszbeadványában előadta, hogy továbbra is sérelmesnek tartja azt, hogy az intézkedés során a rendőr engedély, felhatalmazás hiányában lépett be és tartózkodott az udvarán.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg:

1) A Testület rendelkezésére áll K. A. r. ezredes 2013. június 5-én kelt tájékoztatója, amelyben meghatározta, hogy a fentebb megjelölt napon K. A. r. főtörm. és K. T. r. főtörm. intézkedett. A történetek (előállítás) következményeképpen a panaszos ellen 2013. február 23-án, az elkövetés idején hatályban lévő 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdésbe ütköző garázdaság vétsége miatt büntetőeljárást rendeltek el.

A közterületre vonatkozóan a Jólét és Szabadság Demokrata Közösség nevében jelentettek be a gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvényt. A rendezvény megtartását Budapest Rendőrkapitányának Rendészeti Helyettese engedélyezte, amely 2013. január 30-ig, valamint 2013. február 2-től február 28-ig, 8 órától 20 óráig tartott.

A demonstráció rendszerint abból állt, hogy a közterületen egy lakókocsit állítottak fel, amelyen különböző feliratú plakátokat helyeztek el a demonstrálók. A demonstráció miatt semmiféle bejelentés nem érkezett a rendőrkapitányságra.

A konkrét esettel kapcsolatban megállapítást nyert, hogy a demonstráció helyén, 2013. február 23-án a délelőtti órákban (10 óra körüli időben) a demonstrációban részt vevő és a lakóautóban tartózkodó tanú bejelentést tett a rendőrségre, miszerint egy ismeretlen személy

letépdeste a lakókocsira kirakott plakátokat, üvöltözött vele, káromkodott, majd beszállt egy autóba, a lakókocsi irányába hajtott, attól hirtelen 2 méterre megállt, majd távozott a helyszínről. A szolgálatban lévő K. r. főtörm. és K. r. főtörm. az ügyeletvezető utasítására a bejelentés kapcsán megjelent a helyszínen. A bejelentőt meghallgatták, aki személyleírást adott a panaszosról, valamint a gépjárműve forgalmi rendszámát is megadta a rendőröknek. A helyszínen intézkedő rendőrök, a nyilvántartások segítségével megállapították, hogy a jármű tulajdonosa a panaszos. A rendőrök ezt követően megjelentek a panaszos lakcímén, csengettek, de csengetésre senki nem jött ki a házból.

Ezt követően a személy kézrekerítése érdekében Sz. Z. r. főtörm. és R. R. r. főtörm. körzeti megbízottak szintén megjelentek a panaszos címén, csengettek, azonban senki sem reagált a csengőszóra. Észlelték azonban, hogy az ingatlan kapuja nyitva van, ezért a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 39. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a 33. § (2) bekezdése alapján Sz. r. főtörm. bement az udvarra, hogy ellenőrizze, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy, vagy esetleg a gépjármű megtalálható-e ott. Miután az intézkedés nem vezetett eredményre, a rendőrök elhagyták a helyszínt.

15 óra 30 perc körül megjelent a kapitányságon a panaszos, hogy a magánlaksértő rendőri intézkedéssel szemben bejelentést tegyen. A panaszos adatai egyeztetése után, megállapították a személyazonosságát és kiderült, hogy a délelőtti órákban 10 óra körül elkövetett garázdaság elkövetője. Erre tekintettel K. r. főtörm. és K. r. főtörm. elállította 15 óra 30 perctől 20 óra 35 percig terjedő időintervallumban. Ez idő alatt tanúként hallgatták ki a bejelentőt és a panaszost gyanúsítottként. Utóbbi vallomást nem tett, a gyanúsítás ellen panasszal nem élt, közölte, hogy vallomását az ügyvédje jelenlétében teszi majd meg. A panaszos részére átadták az igazolást és a nyilatkozatot. Mindkét dokumentumon - aláírásával megerősítve - szerepel, hogy nem él panasszal az intézkedéssel szemben.

Ezt követően 20 óra 40 perckor, a panaszos szabadulását követően bement az ügyeletes tiszthez, akinél magánlaksértő intézkedésről tett bejelentést. Ezt onnan tudta, hogy felesége otthon volt, észlelte, hogy megjelentek a rendőrök, ajtót azonban nem nyitott, csak a panaszost értesítette a történetekről. Bejelentése kapcsán a panaszos részére tájékoztató levelet küldtek 2013. március 1-én, amelyet március 8-án vett át.

2013. február 24-én, másnap a panaszos szintén megjelent a kapitányságon, ahol közölte, az ügyeletes tiszttel, hogy behozta azt a három fa táblát és lepedődarabot, amelyet a lakókocsiról leszedett.

2013. március 25-én került sor a folytatólagos gyanúsított kihallgatásra, ahol a panaszos elismerte a bűncselekmény elkövetését, valamint annak ellenére, hogy megkapta a panaszával kapcsolatos tájékoztató levelet, ismét említést tett az ingatlanjára belépő rendőrrel kapcsolatban. A panaszos elmondása szerint ezzel a rendőr megijesztette a beteg feleségét, valamint elmondta, hogy „szerencséjére a macedón őrkutyám az előszobában volt, ha kint van az udvaron, a fantáziájára bízom, hogy mit csinált volna vele”.

2) K. r. főtörm a 2013. február 23-án kelt jelentésében előadta, hogy a fent megnevezett helyen és időben az ügyeletvezető utasítására jelent meg, mert rongálásról érkezett bejelentés. A bejelentőt meghallgatták, aki személyleírást adott a panaszosról és meg is nevezte a

személygépjárműve típusát, forgalmi rendszámát, valamint azt is, hogy a panaszos milyen irányba távozott a helyszínről.

A bejelentő elmondta, hogy egyszer csak arra lett figyelmes, hogy hangokat hall, így kiszállt a lakóautóból és egy számára ismeretlen férfit pillantott meg, aki a lakóautóra kihelyezett vásznat letépi, majd autójába beszáll, a lakókocsi irányába hajt, majd attól kb. 2 méterre hirtelen fékez, megfordul és elhajt a helyszínről az autóban a lakóautóról letépett vászonnal.

Ezt követően K. r. főtörm. elhagyta a helyszínt és megjelent a panaszos lakcímén, de a panaszos nem tartózkodott otthon, a megadott forgalmi rendszámú gépjármű sem parkolt az udvaron. A helyszínt az ügyelet engedélyével 10 óra 30 perckor hagyta el.

3) Sz. Zs. r. főtörm. 2013. február 27-én kelt jelentésében előadta, hogy a panaszos lakcímén azért jelent meg R. R. r. főtörm. kollégájával, mert a panaszossal szemben bejelentés érkezett, hogy az bűncselekményt követhetett el, ezért a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján elő akarták állítani, erre tekintettel az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján léptek be a panaszos udvarára.

Amikor a helyszínre érkeztek az ingatlan kapuja nyitott állapotban volt. Csengettek, de onnan nem jött ki senki, így Sz. r. főtörm. besétált a nyitott kapun az ingatlan területére, hogy megtekintse, hogy van-e otthon valaki, illetve hogy a bejelentő gépkocsija nem áll-e az udvaron a ház mögött. Mivel látta, hogy nincsen mozgás, valamint kopogtatásra senki nem jött ki, továbbá a panaszos gépkocsija sem áll az udvaron, így elhagyta az ingatlan udvarát és a nyitott kaput pedig R. r. főtörm. becsukta, hogy oda nehogy idegen személyek bemenjenek, majd elhagyták a helyszínt.

4) A panaszos előállításának végrehajtásáról készített jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatták, a 29. § (4) bekezdés szerint az igazoltatott személyt átvizsgálták és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították.

Az előállítás 2013. február 23-án 15 óra 30 perctől 20 óra 35 percig tartott.

Az irat szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint annak idejéről szóló igazolást kiadták. A panaszos kérte feleségének, telefonon keresztül történő kiértesítését, amelyet 16 óra 30 perckor megtettek.

A parancsnoki vélemény és a kivizsgálás szerint a panaszossal szemben alkalmazott intézkedések összessége jogszerű és szakszerű volt, valamint megfelelt az Rtv. 15. §-ban előírt arányosság követelményének.

Az ügyben a panaszossal szemben, a feljelentés alapján büntetőeljárás indult.

5) A rendőrkapitányság csatolta a panaszos bejelentését a magánlakásba történő jogtalan belépéssel kapcsolatban, amelyet 2013. február 23-án 20 óra 40 perckor tett meg, az erről szóló jegyzőkönyvet pedig 20 óra 50 perckor zárták le.

A panaszos a bejelentésben elmondta, hogy 2013. február 23-án 10 óra 30 perc körül az ingatlanjára számára ismeretlen, egyenruhás személy a tudtán és beleegyezésén kívül bement. Erről a tényről a felesége tájékoztatta telefonon, mert ő nem volt otthon. Panaszos előadása szerint a felesége, amikor kinézett az ablakon egy alacsony, kopaszodó rendőrt pillantott meg, amint a kertjükben sétál. Ezt követően a rendőr kiment az udvarról, becsukta maga után a nagykaput, beült egy rendőrautóba az ott várakozó társa mellé és elhajtottak a B. tér felé. A rendőr kezében nem volt semmi. A panaszos ismételten, nyomatékosítva közölte, hogy ő, vagy a felesége senkinek nem adott arra engedélyt, hogy belépjen az udvarra, illetve a felesége nem is engedett be senkit oda. A panaszos elmondta, hogy a kapu nem volt kulcsra zárva, csak a tolózár volt becsukva.

6) A rendőreg 2013. március 1-én kelt tájékoztató levelében reagált a panaszos fenti bejelentésére. Ebben kifejti, hogy az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján tartózkodott az eljáró rendőr a panaszos udvarán, tekintettel arra, hogy a rendőrség állítása szerint a panaszos bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható volt, amellyel kapcsolatban a gyanúsított kihallgatás is megtörtént. A belépés indokaként kifejezi a rendőrség, hogy a panaszossal szemben intézkedést akartak foganatosítani. Kifejti továbbá, hogy tekintettel arra, hogy csengetésre, kopogásra nem nyitottak ajtót, a járőr bement az ingatlan területére, ahol meggyőződött arról, hogy nem tartózkodik otthon a panaszos, majd távozott a helyszínről.

7) A rendőri szerv számos olyan nyomozati iratot is megküldött a Testület részére, amelyek a panaszossal szemben folyamatban lévő büntetőeljárás során készültek (pl. feljegyzés a nyomozás elrendeléséről, jegyzőkönyv folytatólagos kihallgatásról, jegyzőkönyv tanúkihallgatásról, gyanúsított kihallgatásról, a gyanúsított folytatólagos kihallgatásáról, vádemelési javaslatról, stb.) Tekintettel arra, hogy a panaszügy elbírálása szempontjából ezen dokumentumok nem bírnak relevanciával, a Testület az iratok ismertetésétől eltekint.

7) Azonban a Testület indokoltnak tartja a tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyv bizonyos elemeinek az ismertetését.

A tanú előadta, hogy 2013. február 23-án, mint a JESZ ifjúsági tagozatának a tagjaként tartózkodott a lakókocsiban. Délelőtt, 10 óra körül valaki erőteljesen dörömbölt a lakókocsi ajtaján, ezért ajtót nyitott a személynek. A panaszos kiabálva, obszcén szavakat használva fejezte ki nem tetszését és ellentétes véleményét a mozgalom által hirdettekkel. A tanú ezek után megkérte a panaszost, hogy hagyja békén és menjen el onnan, majd magára zárva az ajtót visszament a lakókocsiba. A panaszos ekkor letépte a lakókocsi oldalán lévő 180 cm x 60 cm nagyságú vásznat, miközben folyamatosan káromkodott és szidta a JESZ-t. Ekkor nézett ki a tanú és megkérdezte, hogy mit is csinál a panaszos, aki folytatta a káromkodást, majd beült a gépjárművébe, azzal megfordult és nagy sebességgel megindult a lakókocsi felé, majd annak végétől kb. 2 méterre megállt. A tanú ekkor a lakókocsi bejárata előtt állt. A panaszos kiszállt a gépjárműből és azt kiabálta, hogy ha még egyszer meglátja a szervezetet, akkor az „egészet eldózerolom”. A panaszos ezután beült a kocsiába és elhajtott. A tanú feljegyezte a panaszos gépjárműve forgalmi rendszámát, és telefonon bejelentést tett a rendőrségre. A rendőrök a bejelentés alapján érkeztek a helyszínre, hiszen abban bűncselekmény elkövetésének az esetleges gyanúja merült fel.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, a VI. cikkben rögzített magánlakás sértetlenségéhez fűződő jogát, valamint a IX. cikkében foglalt szabad véleménynyilvánításhoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület első lépésben azt vizsgálta, hogy a panaszossal szemben fennállt-e valamely bűncselekmény elkövetésének olyan mértékű gyanúja, ami a vele szembeni bármely intézkedést megalapozta, illetve intézkedési kötelezettséget teremtett a rendőrség oldalán.

2013. február 23-án, a demonstrációban részt vevő, a lakóautóban ülő tanú bejelentést tett a rendőrségre, hogy egy számára ismeretlen személy kiabál, káromkodik, őt és a JESZ szervezetet szidalmazza, és a lakóautó oldalán található plakátokat leszaggatva, beült gépjárművébe, a lakóautó irányába hajtott, attól 2 méterre megállt, majd elhajtott a helyszínről.

A szolgálatban lévő K. r. főtörm. és K. r. főtörm. az ügyeletvezető utasítására a bejelentés kapcsán megjelent a helyszínen. A bejelentő a panaszosról teljes személyleírást adott, megadta a gépjárműve forgalmi rendszámát és azt az útirányt is, amely irányba az eltávozott a helyszínről. A bejelentő (tanú) vonatkozásában a keletkezett kár szemmel láthatóan megállapítható volt, annak összegét pedig a tanú számszerűen meg tudta határozni. A tanú többször is kihangsúlyozta a panaszos súlyosan közösségellenes, megbotránkoztató viselkedését, amely benne riadalmát keltett.

A rendőrség valamennyi átíratában a panaszossal szembeni valamennyi intézkedés okaként arra hivatkozott, hogy 2013 február 23-án, a Btk. 271. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 170. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire – nyomozást rendeltek el.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy

– jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szab ki.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e bűncselekmény/szabálysértés elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény/ szabálysértés tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt/szabálysértést, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény/szabálysértés elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e.

A Btk. 271. § (1) bekezdése szerint „aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást, vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el”.

A 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (a továbbiakban: Szabs. tv.) 170. §-a rendelkezik a garázdaság szabálysértési alakzatáról, amely szerint „aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.

A telefonos bejelentés kapcsán felmerülhetett még a rongálás bűncselekményének, vagy akár szabálysértési alakzatának a gyanúja is.

A Btk. 324. §-ának (1) bekezdése szerint, „aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el”.

A Szabs. tv. 177. § (1) bekezdésének b) pontja határozza meg a szándékos rongálás szabálysértési alakzatát, amely ötvenezer forintot meg nem haladó kár okozásával valósítható meg.

a) Mivel a bejelentésben a bejelentő (tanú) leírta részletesen a panaszos által elkövetett cselekményt – amely így a fenti négy jogellenes cselekményre is utalhatott - és személyleírást is adott róla, megállapítható, hogy a rendőrök a telefonon közölt információk alapján mentek ki a helyszínre és kértek személyesen felvilágosítást a bejelentőtől.

A bejelentő elmondása szerint – amit a tanúkenti kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvben is megerősít – a panaszos erőszakos cselekményt követett el vele szemben. A cselekménysorozat kezdő elemeként még csak káromkodott, kiabált, majd ócsárolni kezdte a bejelentőt és annak politikai szervezetét. Miután a bejelentő (tanú) visszament a lakókocsiba a panaszos el kezdte letépdesni a lakókocsi oldalán lévő plakátokat és azokat betette a

gépjárművébe. A panaszos beült a volán mögé, gázt adott és a lakókocsi irányába vezette az autóját, ami előtt két méterrel hirtelen megállt, majd elhajtott a helyszínről. Ezen cselekménysorozat hatására tette a bejelentő a rendőrségen a panaszossal szemben az intézkedés alapjaként szolgáló gyanút, amely valószínűsíthette bűncselekmény/szabálysértés elkövetését.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben fennállt a rendőrség oldalán az intézkedési kötelezettség, tekintettel arra, hogy fennállt a bejelentés alapján az intézkedés alapjául szolgáló gyanú.

b) Ezt követően a Testület azt vizsgálta, hogy a rendőrség hogyan tett eleget az intézkedési kötelezettségének.

A 2013. február 23-án tett bejelentést követően azonosítani tudták a panaszost a gépjárműve forgalmi rendszáma alapján. Az azonosításból kiderült a neve és lakcíme, így a rendőrség intézkedett a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy megtalálása iránt.

A fentebb jelzett napon K. r. főtörm először, majd Sz. r. főtörm. és R. r. főtörm. másodszor jelent meg a panaszos lakcímén, ahol csengetés ellenére senki nem jött ki a házból, egyéb mozgást sem tapasztaltak. K. r. főtörm. miután senki sem reagált a csengetésre visszament a kapitányságra. Sz. r. főtörm. a nyitott kertkapun keresztül lépett be az udvarra, majd körülnézett, hogy nem találja-e otthon a panaszost. Miután meggyőződött arról, hogy az nincs otthon, hátrament a hátsóudvarra, hogy megnézzze a panaszos gépjárműve nem parkol-e ott. Miután a gépjárművet sem találta meg, elhagyta a panaszos udvarát, R. r. főtörm. pedig bezárta a kaput és mindketten elhajtottak a helyszínről.

A Testület jelen helyen fontosnak tartja felhívni a figyelmet a panaszos beadványában fellelhető ellentmondásokra, nevezetesen, hogy a panaszos nem állítja azt, hogy az intézkedésre jogosult és köteles rendőr nem csengetett volna, csupán azt állítja, hogy ő csengő szót nem hallott.

A panaszos szerint az udvarra belépő rendőrök megszegték az Rtv. 39. § (1) bekezdésébe foglalt kötelezettségüket, mert annak ellenére léptek be az elkerített területre, hogy rendelkeztek volna hatósági határozattal, vagy bebocsátották volna oda őket. Többször is hangsúlyozta a panaszos, hogy sem a felesége, sem pedig ő nem adott erre engedélyt.

Az intézkedő rendőrök jelentéseikben és a rendőri iratokban az intézkedés jogalapjaként az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontját jelölték meg, tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján a panaszost elő akarták állítani.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdése szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve:

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítás céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;

- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g)
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

A fentiekben már kifejtette a Testület, hogy felmerült olyan bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, ami intézkedést követelt meg, hiszen a rendelkezésre álló adatok a bűncselekmény lehetséges elkövetőjeként a panaszosra mutattak, így megnyílt az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazási lehetősége.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos magánlakás sértetlenségéhez fűződő joga.

4) A panaszos előállítása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A panaszos önként jelent meg a rendőrkapitányságon, ahol az Rtv. 33. §-nak (2) bekezdés b) pont alapján garázdaság bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállították.

Az előállítás 2013. február 23-án 15 óra 30 perckor kezdődött és 2013. február 23-án 20 óra 35 percig tartott.

a) Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

Tekintettel arra, hogy a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben a fentiekben kifejtettek alapján fennáll a bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, ezért a panaszos előállítása, a panaszos visszatartása érdekében szükséges volt a további eljárási cselekmények lefolytatásához (t.i. gyanúsítottkénti kihallgatás), hiszen a rendőrség által megküldött iratokból egyértelműen kiderül, hogy még aznap meghallgatták, mint a bűncselekmény gyanúsítottját.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja megfelelő jogalapot szolgáltatott az előállításhoz.

b) Mivel azonban az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személyt érintő gyanú fennáll – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Az Rtv. 15. §-a ugyanis kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel, vagy károkozással jár.

Ezzel kapcsolatban a Testület jelzi, hogy a következetes gyakorlatában az előállításhoz szükséges gyanú fokát alacsonyabb fokban veszi figyelembe, mint a valamely konkrét személy meggyanúsításához, a büntetőeljárás törvény szerint szükséges „megalapozott” gyanú fogalmát. Az előállításhoz szükséges „egyszerű” gyanú megalapozottá válásához – és valamely konkrét személy meggyanúsításához – további nyomozati cselekmények lehetnek szükségesek, így például az érintettek kihallgatása, vagy a tárgyi bizonyítékok értékelése. A jelen ügyben ezért a panaszos kihallgatása foganatosítása érdekében történt előállítás megfelelt az arányosság követelményének.

Ezért a panaszos személyes szabadságának előállításával való korlátozását a Testület jogszerűnek minősítette, és a kapcsolódó alapjog – a személyi szabadsághoz való jog – megsértését nem állapította meg.

c) A Testület a panaszos előállításának jogszerűségén és arányosságán túl azt is vizsgálta, hogy az intézkedés időtartama annak céljához és az elvégzett eljárási cselekményekhez mérten nem volt-e szükségtelenül hosszú.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ezt az előírást konkretizálja az előállításra a 33. § (3) bekezdés, amelynek értelmében a rendőrség az előállítással személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A panaszos az előállításáról készített igazolás tanúsága szerint a panaszos szabadságának a korlátozása 2013. február 23-án 15 óra 30 perctől 20 óra 35 percig tartott. A rendőrség tájékoztatása és a Testület rendelkezésére bocsájtott iratokból kiderül, hogy az előállítás időtartamában – a benyújtott dokumentumok alapján - az alábbi intézkedéseket foganatosította a rendőrség:

- 15 óra 30 perc – 16 óra 50 perc: igazoltatás, az igazoltatott személy átvizsgálása, előállítás, a panaszos részére igazolás és nyilatkozat kiállítása.
- 18 óra 8 perc – 18 óra 50 perc: tanúkihallgatás.
- 19 óra 8 perc – 19 óra 40 perc: a panaszos gyanúsított kihallgatása.
- 19 óra 40 perc – 20 óra 35 perc: tájékoztatás, rabosítás.

Jelen esetben tehát a panaszos előállítása 5 óra 5 percig tartott. Ez idő alatt igazoltatták, tájékoztatták, átadták részére az igazolást, a nyilatkozatot, kihallgatták a tanút és a panaszost gyanúsítottként, rabosították, majd 20 óra 35 perckor szabadították, miután a panaszos 20 óra 40 perctől 20 óra 50 percig megtette a sérelmes rendőri intézkedéssel kapcsolatban a bejelentését.

A fentiek alapján a Testület az elvégzett cselekményekhez viszonyítva nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a személyi szabadság korlátozásával járó intézkedés időtartamát. A Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre – nem haladta meg az elérni kívánt célhoz szükséges időt, különös tekintettel arra, hogy az eljárás elhúzódását a gyanú megalapozása szolgálta, amelyre tekintettel a panaszossal szemben büntető feljelentést is tettek.

A Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama miatt nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

5) A Testület megvizsgálta a panaszos arra vonatkozó állítását is, hogy álláspontja szerint a rendőri fellépés (előállítás és büntetőeljárás megindítása vele szemben) alkalmas arra, hogy az érintett politikai véleménynyilvánítását a jövőben ellehetetlenítse, így korlátozza a szabad véleménynyilvánításához való jogát.

A Testület álláspontja szerint a rendőri intézkedés érintette a panaszos véleménynyilvánításhoz való jogát, de ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az alapjog szabadsága addig terjed, amíg azzal nem valósítanak meg bűncselekményt. Abban pedig, hogy a jelenben kifejtett intézkedés a panaszos jövőbeli véleménynyilvánításhoz való jogát érinti-e, illetve a panaszos által meghatározottan korlátozza-e a szabad vélemény kifejezésében, a Testület nem tud állást foglalni.

A Testület megítélése szerint – egybevetve az összes körülményt – tényként rögzíthető, hogy a panaszos tudatosan folytatta provokatív cselekményét. A Testület szerint a panaszos viselkedése felvetette a garázdaság bűncselekményének a gyanúját, így eléri az egyetlen korlátot, amely határt szabhat a szabad vélemény kifejezésének.

Erre tekintettel megállapítható, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos szabad véleménynyilvánításhoz fűződő alapjogát, de a Testület abban nem tudott állástfoglalni, hogy ez a panaszos jövőbeli joggyakorlását sérti-e.

IV.

A Testület a vizsgálata során megállapította, hogy a bejelentő által telefonon és szóban leírt események felvetették annak gyanúját, hogy a helyszínen bűncselekményt követtek el. A bejelentő által adott személyleírás, a gépjármű forgalmi rendszámának a meghatározása egyértelműen a panaszosra, mint elkövetőre terelte a bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. Tekintettel arra, hogy a fentiek szerint fennállt a gyanúja annak, hogy a panaszos bűncselekményt követett el, ezért fennállt a rendőri intézkedések fogantatásához szükséges ok, tehát a rendőrök kellő jogalap birtokában kezdték el a panaszos felkutatását, majd a rendőrségen történő önkéntes megjelenését követően az előállítását. A konkrét esetben, annak összes körülményére tekintettel – így az előállítás céljára és okára is – a Testület megállapította, hogy nem kifogásolható az, hogy a rendőrség az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási ok fennállta alapján, mérlegelési jogkörben az előállítás tényleges fogantatása mellett döntött, ezért a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga. Emellett az előállítás kapcsán, annak időtartamára tekintettel szintén megállapította a Testület, hogy nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A Testület megállapította, hogy a panaszos lakásán fogantatott intézkedés indokolt és szabályos volt, tekintettel az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontjára, így a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos magánlakás sértetlenségéhez való joga. A Testület megállapította, hogy a kifogásolt rendőri intézkedések és a panaszos szabad véleménynyilvánításához való joga nem hozható konkrét összefüggésbe, valamint a szabad véleménynyilvánításhoz való jog – amely nem abszolút jellegű – az Alkotmánybíróság gyakorlatára tekintettel egyes esetekben, így különösen garázdaság cselekményének az

elkövetésekor korlátozható, ezért jelen ügyben nem sérült a panaszos szabad véleménynyilvánításhoz való joga.

Mindezekre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2014. május 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET